ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 1.7.2021 г.
COM(2021) 348 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

в изпълнение на член 75 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

в изпълнение на член 75 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на Регламентът за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа[1] (Регламент за ЦДЦК) беше да подобри сигурността и ефикасността на сетълмента, както и да осигури набор от общи изисквания за централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК) в целия ЕС. Той беше приет през 2014 г., но някои от изискванията започнаха да се прилагат едва след приемането на съответните регулаторни технически стандарти (РТС) няколко години по-късно.

По силата на член 75 от Регламента за ЦДЦК Комисията трябва до 19 септември 2019 г. да направи преглед и да изготви общ доклад по широк кръг въпроси. Докладът беше отложен и неговият обхват е по-тесен от предвидения в Регламента за ЦДЦК поради забавяне на прилагането на някои мерки, както и поради неотдавнашното (повторно) лицензиране на достатъчен брой ЦДЦК по Регламента за ЦДЦК, необходимо за извършването на задълбочена оценка. В член 81, параграф 2в от Регламента за Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП)[2] се изисква също така Комисията да извършва оценка на потенциалния надзор от страна на ЕОЦКП върху ЦДЦК от трети държави.

При изготвянето на настоящия доклад Комисията започна обстойни консултации. Като цяло Регламентът за ЦДЦК постига първоначалните си цели за повишаване на ефикасността на сетълмента в ЕС и стабилността на ЦДЦК. В някои области въвеждането на значителни промени в Регламента за ЦДЦК би било преждевременно, като се има предвид, че изискванията се прилагат сравнително отскоро. Въпреки това заинтересованите страни изразиха загриженост относно действието на някои разпоредби, които вече се прилагат (т.е. относно трансграничното предоставяне на услуги, достъпа до парични средства на търговски банки, правните норми за ЦДЦК от трети държави). От своя страна, в окончателния доклад на Форума на високо равнище по въпросите на съюза на капиталовите пазари (СКП)[3] на комисията се препоръчва да извърши целеви преглед на Регламента за ЦДЦК, за да се засили уредбата на единния лиценз в ЕС за ЦДЦК и да се подобри сближаването на надзорните практики на националните компетентни органи, да се подобри трансграничното предоставяне на

[1] Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012, ОВ L 257, 28.8.2014 г.

[2] Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията, ОВ L 331, 15.12.2010 г.

[3] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/growth_and_investment/documents/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en.pdf.

услуги по сетълмент в ЕС, да се насърчи конкуренцията и да се намалят разходите. Съизмеримостта на режима за дисциплина при сетълмента и неговото въздействие върху финансовата стабилност също бяха сметнати за проблематични. Натискът върху пазарите в резултат на пандемията от COVID-19 привлече вниманието върху някои от тези проблеми.

Комисията призна, че някои от тези въпроси трябва да бъдат разгледани и в новия план за действие за СКП[4], приет през септември 2020 г., обяви, че ще обмисли нормативни промени, за да се подобри предоставянето на трансгранични услуги и оттам — да се създаде по-интегрирана среда на уреждането на сделките в ЕС.

В настоящия доклад са обобщени основните проучени области с оглед на едно по-целесъобразно, ефикасно и ефективно прилагане на Регламента за ЦДЦК. С оглед на установените важни проблеми и обявеното в работната програма на Комисията за 2021 г.[5], Комисията обмисля да представи законодателно предложение за изменение на Регламента за ЦДЦК за подобряване на неговата ефикасност и ефективност (Пригодност и резултатност (REFIT) на Регламента за ЦДЦК), което ще бъде предмет на оценка на въздействието, в която ще бъдат разгледани по-задълбочено най-подходящите решения.

2. РЕГЛАМЕНТ ЗА ЦЕНТРАЛНИТЕ ДЕПОЗИТАРИ НА ЦЕННИ КНИЖА (ЦДЦК)

ЦДЦК[6] са финансови институции от системно значение за финансовите пазари. Те играят решаваща роля на първичния пазар, като централизират първоначалното регистриране на новоемитираните ценни книжа („регистрационни услуги“). Те управляват инфраструктурата („системи за сетълмент на ценни книжа“), която позволява уреждането на сделките с ценни книжа („сетълмент“). ЦДЦК също така поддържат сметки за ценни книжа, в които се посочва колко ценни книжа са емитирани, от кого са емитирани, както и всяка промяна в позицията в тези ценни книжа („услуги по централно поддържане“). Според Европейската централна банка (ЕЦБ), в края на 2019 г. в системите на ЕС за сетълмент на ценни книжа е имало ценни книжа на стойност над 53 трилиона евро, за които са издадени над 420 милиона инструкции за доставка на обща стойност над 1120 трилиона евро през същата година[7].

ЦДЦК са от огромно значение за финансирането на икономиката. Освен ролята им в процеса на емитиране, дружествата, банките и другите институции предоставят чрез управляваните от тях системи за сетълмент на ценни книжа обезпечения с ценни книжа, когато набират парични средства. ЦДЦК са и възлов елемент на провеждането на паричната политика, тъй като извършват сетълмент на ценни книжа при операциите на централната банка в рамките на нейната парична политика.

---

[4] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Съюз на капиталовите пазари за хората и предприемачите — нов план за действие“, COM(2020) 590.

[5] Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Работна програма на Комисията за 2021 г. — Жизнен съюз в един уязвим свят“, COM(2020) 690.

[6] Позоваванията на ЦДЦК в настоящия документ обхващат и двата международни централни депозитаря на ценни книжа (МЦДЦК), когато е приложимо. МЦДЦК са подкатегория на ЦДЦК, като те се специализират в емитирането на международни облигации (известни като „еврооблигации“).

[7] Статистическа база данни на Европейската централна банка за позициите в ценни книжа, https://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=9691130 (връзката е била валидна на 29.4.2021 г.).

Регламентът за ЦДЦК изигра основна роля в усилията за хармонизиране на уреждането на сделките в ЕС, тъй като с него бяха въведени:

- по-кратки срокове за сетълмент;
- мерки за дисциплина при сетълмента (задължителни парични санкции и „изкупувания“ в случаи на неуспешен сетълмент, докладване на случаите на неуспешен сетълмент);
- строги организационни, етични и пруденциални изисквания за ЦДЦК;
- повишени пруденциални и надзорни изисквания за ЦДЦК и другите институции, предоставящи банкови услуги, които подпомагат сетълмента на ценни книжа;
- паспортна система, чрез която лицензираните ЦДЦК получават по специална процедура правото да упражняват дейност в целия ЕС.

Друга цел на Регламента за ЦДЦК беше в ЕС да се въведат международните стандарти за инфраструктурите на финансовите пазари (Принципите за инфраструктурите на финансовите пазари на Комитета по платежни системи и системи за сетълмент (CPMI) и на Международната организация на комисиите по ценни книжа (IOSCO).

3. Принос на заинтересованите страни

При изготвянето на настоящия доклад:

- през септември 2020 г. бе проведено заседание на експертната група на държавите членки, на което бяха поканени и Европейската централна банка (ЕЦБ), Европейският парламент и ЕОЦКП;
- в изпълнение на член 74 от Регламента за ЦДЦК, през ноември 2020 г. ЕОЦКП представи на Комисията първите си два доклада за прилагането на Регламента за ЦДЦК (т.е. за интернализирания сетълмент и за трансграничното предоставяне на услуги). В средата на 2021 г. се очакват два допълнителни доклада (за използването на технологичните иновации от ЦДЦК и за предоставянето на спомагателни услуги от банков тип).
- между 8 декември 2020 г. и 2 февруари 2021 г. бе проведена целева консултация по прилагането на Регламента за ЦДЦК , на която отговориха 91 заинтересовани страни. Подробно обобщение на получените отговори се съдържа в становището за получените отговори[8]. Комисията получи и поверителни отговори. При консултацията на Комисията за рамка на ЕС за пазарите на криптоактиви[9], на която отговориха 198 респонденти, някои заинтересовани страни повдигнаха въпроси и във връзка с Регламента за ЦДЦК.

4. Основни установени проблеми

4.1. Изясняване и опростяване на утежняващите изисквания, свързани с предоставянето на услуги от ЦДЦК в национален и трансграничен план

[8] https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-csdr-review_bg.

[9] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12089-Directive-regulation-establishing-a-European-framework-for-markets-in-crypto-assets/public-consultation_bg.

На национално равнище ЦДЦК от ЕС подлежат на лицензиране и текущ надзор от страна на органите на тяхната държава членка по произход. Мнозинството от респондентите на целевата консултация — както публични органи, така и ЦДЦК, заявиха, че годишният преглед и оценка на ЦДЦК са прекомерни и с ограничена добавена стойност. Те сметнаха за несъизмерими и известни аспекти на изискванията за необходимата за тези проучвания информация.

В ЕС паспортните режими дават възможност на дружествата, получили лиценз в една държава членка, да упражняват дейност в рамките на единния пазар, с което се засилва конкуренцията. В други области органите на приемащите държави членки по принцип налагат минимални допълнителни изисквания за субектите, предоставящи трансгранични услуги. ЦДЦК могат обаче да предоставят услуги за финансови инструменти, създадени съгласно правото на друга държава членка, само по силата на специална процедура, при която преди, а в някои случаи — след предоставянето на паспорта се изисква съгласието на приемащата държава членка, която тя предоставя въз основа на спазването от ЦДЦК на нейното дружествено право и с оглед на сътрудничеството му с нейните органите и с тези на държавата членка по произход.

Получените становища показаха, че предоставянето на трансгранични услуги на ЦДЦК е ограничено[10]. Например според ЕОЦКП, сетълментът на ценни книжа, емитирани от емитенти от други държави членки, представлява за повечето ЦДЦК по-малко от 5 % от дейността им по сетълмент, въпреки че съставлява повече от 80 % от дейността на МЦДЦК.

Поради това заинтересованите страни бяха единодушни в призива си към Комисията да изясни и опрости правните норми относно издаването на паспорт, по-специално с цел намаляване на административната тежест и разходите. Предложени бяха различни варианти — от по-мащабни (заменяне на съществуващата процедура с обикновено уведомяване, както при другите финансови институции) до по-технически (целеви нормативни промени, например разрешаване някои финансови инструменти (например облигации) да бъдат обслужвани трансгранично, без да се следва процедурата за издаване на паспорт; изясняване на оценката на органите на държавата по произход и на приемащата държава; стандартизиране на съдържанието и формàта на процедурата).

Въз основа на тази информация е целесъобразно да се направи оценка на разпоредбите относно годишния преглед и оценка на ЦДЦК, по-специално на честотата и съдържанието им, както и на изискванията за издаване на паспорт на ЦДЦК.

[10] Доклад на ЕОЦКП „Cross-border services and handling of applications under Article 23 of CSDR“ [„Трансгранични услуги и обработване на заявления по член 23 от Регламента за ЦДЦК“], 5.11.2020 г.

4.2. Подобряване на сближаването на надзорните практики на органите, участващи в надзора на ЦДЦК

Въпреки че процесът на (повторно) лицензиране отне време, днес почти всички ЦДЦК от ЕС са лицензирани по Регламента за ЦДЦК; останалата част, при условие че са били лицензирани съгласно приложимото преди това национално право, продължават да упражняват дейност съгласно клауза за запазване на придобитите права. Тъй като вече са изминали седем години от приемането на Регламента за ЦДЦК, много заинтересовани страни подкрепиха въвеждането на краен срок за тази клауза, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция между ЦДЦК от ЕС.

Освен това много заинтересовани страни поискаха от Комисията да засили сближаването на надзорните практики по отношение на ЦДЦК, които извършват дейност както в национален, така и в трансграничен план. Например повечето респонденти на целевата консултация посочиха, че е необходимо да се подобри сътрудничеството между органите и да се засили сближаването в процеса на преглед и оценка поради наличието на различни подходи. Имаше и предложения за изясняване на ролята на съответните органи в процеса на лицензиране и в процедурата за преглед и оценка.

Освен това различното прилагане на изискванията на Регламента за ЦДЦК и недостатъчното сътрудничество между органите на държавата по произход и на приемащата държава възпрепятстват създаването на действително единен пазар на сетълмент. Поради това много заинтересовани страни, включително ЕОЦКП и Форумът на високо равнище по въпросите на СКП, се застъпиха за допълнително сближаване на надзорните практики и засилено сътрудничество между органите. Например създаването на колегии от надзорни органи за ЦДЦК, които използват паспорта, когато това сътрудничество е по-формализирано и подчинено на специфични правила, е доброволно и се решава от органа по произход на ЦДЦК; на практика към момента е създадена само една колегия.

В тази връзка с цел да се създаде действително единен пазар за ЦДЦК следва да се обърне допълнително внимание на прекратяването на клаузата за запазване на придобитите права за ЦДЦК от ЕС, както и на начините за засилване на сътрудничеството между органите и на сближаването на надзорните практики (чрез изискване за задължително създаване на колегии, оправомощаване на ЕОЦКП за изготвяне на регулаторни технически стандарти (РТС) и др.).

4.3. Улесняване на предоставянето на спомагателни услуги от банков тип

Регламентът за ЦДЦК насърчава сетълмента с парични средства на централната банка; достъпът на ЦДЦК до чуждестранни централни банки обаче подлежи на строги условия и следователно на практика е доста ограничен. За да се преодолее тази трудност, в Регламента за ЦДЦК се допуска, при определени условия, сетълмент чрез използване на парични средства на търговски банки. Паричните средства на търговски банки могат да бъдат предоставени от самия ЦДЦК, ако той е лицензиран да предоставя спомагателни услуги от банков тип, или от кредитна институция. ЦДЦК, които предоставят спомагателни услуги от банков тип, трябва да спазват допълнителни изисквания поради значителните кредитни и ликвидни рискове за ЦДЦК и неговите участници**.** Когато използват банка, ЦДЦК трябва да използват определена кредитна институция (т.е. банка с ограничен лиценз, въведена с Регламента за ЦДЦК, която предоставя услуги само на ЦДЦК и която трябва да спазва допълнителни изисквания

за намаляване на рисковете), когато дейността им по сетълмент надхвърля определени прагове; под тези прагове те могат да използват търговска кредитна институция.

Някои заинтересовани страни, главно ЦДЦК, заявиха, че в Регламента за ЦДЦК се възпрепятства сетълментът в чуждестранна валута, което не насърчава трансграничните операции и ограничава конкуренцията. Те отбелязаха по-специално, че изискванията, съгласно които те могат да предоставят спомагателни услуги от банков тип, са твърде ограничителни и имат по-високи разходи. Доказателство за това е фактът, че до момента само четири ЦДЦК са лицензирани по Регламента за ЦДЦК да предоставят такива услуги. Освен това понастоящем няма определени кредитни институции. Някои заинтересовани страни отбелязаха също, че праговете, под които ЦДЦК могат да използват търговска банка за сетълмент вместо определена кредитна институция, са твърде ниски. Някои публични органи изразиха също така готовността си за преразглеждане на някои нормативни аспекти, без това да застрашава финансовата стабилност. Други заинтересовани страни обаче, включително някои ЦДЦК и участници в ЦДЦК, отбелязаха, че облекчаването на изискванията би могло да застраши еднаквите условия на конкуренция между банките и ЦДЦК или дори да увеличи риска от разпространение на проблемите, срещани от даден субект.

Целесъобразно е да се прецени дали е необходимо да се опростят и оптимизират по отношение на обхванатите субекти някои изисквания, насочени към преодоляването на предизвикателствата при сетълмент с парични средства на търговска банка, като същевременно се гарантира устойчивостта на финансовата система. С цел да се улесни достъпът до сетълмент във валути на ЕС чрез сметки, открити в централна банка, Комисията приканва Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) да обмисли как да улесни достъпът на ЦДЦК от ЕС, лицензирани в други държави членки, до услугите, предоставяни от централните банки в тях.

4.4. Намаляване на прекомерната нормативна тежест и на разходите, свързани с дисциплината при сетълмента

Предвидено е дисциплината при сетълмента да започне се прилага от 1 февруари 2022 г., когато се очаква съответните РТС[11] да влязат в сила. Основните ѝ елементи са въвеждането на парични санкции за участниците в ЦДЦК при неуспешен сетълмент и задължително изкупуване, в случай че участник в ЦДЦК не достави ценната книга в рамките на определен удължен срок. Въпреки липсата на опит в прилагането на правните норми, оформянето на уредбата в РТС позволи на всички заинтересовани страни да разберат по-добре режима и предизвикателствата, до които може да доведе прилагането му, по-специално по време на кризи като тази с COVID-19 през пролетта на 2020 г. Дисциплината при сетълмента привлече най-голямо внимание по време на целевата консултация, като почти всички респонденти предоставиха коментари. В своята резолюция относно по-нататъшното развитие на съюза на капиталовите пазари[12] Европейският парламент също прикани Комисията да преразгледа уредбата на

[11] Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за дисциплина при сетълмента, ОВ L 230, 13.9.2018 г.

[12] Резолюция на Европейския парламент от 8 октомври 2020 г. относно допълнителното развитие на съюза на капиталовите пазари (СКП): подобряване на достъпа до финансиране на капиталовите пазари, по-специално от страна на МСП, и насърчаване на участието на непрофесионалните инвеститори (2020/2036(INI)), точка 21.

дисциплината при сетълмента с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19, и излизането на Обединеното кралство от ЕС.

Почти всички заинтересовани страни отбелязаха **значителна липса на яснота по отношение на обхвата на прилагане на нормите относно задължителното изкупуване**. Това се потвърждава и от броя на подадените до ЕОЦКП и Комисията искания за разяснения на действието на правните норми.

Освен това по-голямата част от респондентите на целевата консултация посочиха, че **нормите относно изкупуването следва да бъдат преразгледани**, като по-голямата част от тях подкрепят **доброволното, а не задължителното изкупуване**. Отбелязано беше, че задължителното изкупуване ще намали ликвидността на пазара, ще увеличи разходите за инвеститорите и ще постави ЦДЦК от ЕС в неблагоприятно конкурентно положение, когато се конкурират с ЦДЦК от трети държави, които не подлежат на подобни норми.

Освен това повечето респонденти на целевата консултация посочиха, че **дисциплината при сетълмента, по-специално задължителното изкупуване, е щяла да окаже значително отрицателно въздействие върху пазара по време на пазарните сътресения, предизвикани от COVID-19**[13], тъй като е щяла да доведе до: i) увеличаване на натиска върху ликвидността, ii) увеличаване на цената на ценните книжа, изложени на риск от изкупуване, и iii) затрудняване на хеджирането.

Въпреки това някои заинтересовани страни **подкрепиха задължителното изкупуване**, като заявиха, че: доброволните изкупувания понастоящем не стимулират оптимизирането на процедурите на бекофисите, които могат да доведат и до неуспешен сетълмент; ще има значително колебание дали да се извършва доброволно изкупуване срещу големи участници на пазара; те вече са направили значителни инвестиции, за да се съобразят с нормативните изисквания.

Обществената консултация, както и въпросите към ЕОЦКП и Комисията, показаха, че може да е необходимо да се разясни и **обхватът на нормите относно паричните санкции**. Освен това изглежда, че в някои държави членки съществуващата методика за изчисляване на паричните санкции не може да се прилага[14] поради липсата на официален лихвен процент за кредитите овърнайт.

С оглед на получената от заинтересованите страни информация е целесъобразно Комисията да обмисли предлагането на някои изменения, подлежащи на оценка на въздействието, на нормите относно дисциплината при сетълмента, по-специално относно задължителното изкупуване, за да се оптимизират изискванията и да се избегнат потенциални нежелани последици.

4.5. Усъвършенстване на нормите относно ЦДЦК от трети държави

[13] Според ЕОЦКП (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma_50-165-1287_report_on_trends_risks_and_vulnerabilities_no.2_2020.pdf) през март 2020 г. случаите на неуспешен сетълмент са се повишили до 14 % при капиталовите инструменти (спрямо 6 % през 2019 г.) и близо 6 % при облигациите (спрямо 3 % през 2019 г.); оттогава обаче те до голяма степен са се върнали към предишните си равнища.

[14] Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 на Комисията от 11 ноември 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на параметрите за изчисляване на паричните санкции за неуспешен сетълмент и на операциите на ЦДЦК в приемащите държави членки, ОВ L 65, 10.3.2017 г.

В член 81, параграф 2, буква в) от Регламента за ЕОЦКП се изисква ЕОЦКП да извърши цялостна оценка на потенциалния надзор на ЦДЦК от трети държави, като проучи някои аспекти, включително признаването предвид системното значение, текущото спазване на изискванията, глобите и плащането на периодични санкции.

Понастоящем ЦДЦК от трети държави могат да предоставят регистрационни услуги и услуги по централно поддържане само след като Комисията е приела решение за еквивалентност по отношение на правната уредба на третата държава и след признаване от ЕОЦКП. ЕОЦКП не разполага с преки надзорни правомощия по отношение на признати ЦДЦК от трети държави. По принцип обаче ЦДЦК от трети държави, които са предоставяли услугите си в ЕС преди влизането в сила на Регламента за ЦДЦК, могат да продължат да го правят съгласно клауза за запазване на придобитите права, която е безсрочна.

Към днешна дата Комисията е приела само едно решение за еквивалентност (за Обединеното кралство), което е в сила до 30 юни 2021 г., а ЕОЦКП е признал само ЦДЦК от Обединеното кралство. поради това практическият опит с уредбите на трети държави е малък.

В този контекст по-голямата част от заинтересованите страни не подкрепиха въвеждането на този етап на всеобхватна уредба на признаването и надзора на ЦДЦК от трети държави. При все това в консултацията бяха посочени някои области, в които може да се обмислят допълнителни действия, за да се засилят приложимите норми.

Що се отнася до **клаузата за запазване на придобитите права**, първо, изглежда, че няма достатъчно информация за това кои ЦДЦК от трети държави понастоящем предоставят съгласно тази клауза услуги за финансови инструменти, създадени съгласно правото на държава членка. ЕОЦКП и много заинтересовани страни подкрепиха въвеждането на изискване за уведомяване с цел повишаване на прозрачността на пазара. Второ, някои заинтересовани страни поставиха под въпрос наличието на нееднакви условия на конкуренция между ЦДЦК от ЕС и ЦДЦК от трети държави, които продължават да извършват дейност съгласно тази клауза.

Повдигнати бяха и въпроси относно **обхвата** на разпоредбите за трети държави. На първо място, **признаването от ЕОЦКП** понастоящем не се изисква за **ЦДЦК от трети държави, предоставящи услуги по сетълмент на финансови инструменти, създадени съгласно правото на държава членка**. ЕОЦКП подкрепя разширяването на обхвата на признаването, така че да включва услугите по сетълмент, като твърди, че това би могло да осигури финансова стабилност и защита на инвеститорите, както и еднакви условия на конкуренция между ЦДЦК от ЕС и от трети държави. Налице е обаче малко информация за това дали ЦДЦК от трети държави извършват такива дейности. На второ място, някои заинтересовани страни приканиха Комисията да **разясни обхвата на финансовите инструменти**, за които се изисква признаване, като се вземат предвид правилата за издаване на паспорт, в които се използва подобна терминология.

Поради това е целесъобразно да се прецени дали са необходими допълнителни нормативни подобрения във връзка с ЦДЦК от трети държави (например крайна дата на клаузата за запазване на придобитите права, въвеждане на изискване за уведомяване) с оглед на финансовата стабилност на ЕС и еднаквите условия на конкуренция между ЦДЦК от ЕС и от трети държави, като се вземат предвид съответните международно договорени ПИФП.

4.6. Използване на технологичните иновации

Технологията на децентрализирания регистър (ТДР) и токенизацията на ценни книжа могат да преобразуват клиринга и сетълмента чрез опростяване на процесите, намаляване на разходите и увеличаване на сигурността. През септември 2020 г. Комисията публикува предложение[15] за пилотен режим за пазарните инфраструктури въз основа на ТДР.

Респондентите на целевата консултация отбелязаха, че Регламентът за ЦДЦК трябва да остане неутрален по отношение на технологиите и да се гарантира, че новите доставчици прилагат същите правила като заварените оператори (въз основа на принципа „еднаква услуга, еднакъв риск, еднакви правила“). Повечето заинтересовани страни заявиха, че евентуалните промени в Регламента за ЦДЦК с цел реализиране на пълния потенциал на технологиите следва да бъдат отложени до приемането на предложението на Комисията за пилотна уредба и до извличането на заключения от нейното прилагане.

Допълнително ще бъдат обмислени последиците за Регламента за ЦДЦК от използването на технологии от страна на ЦДЦК. Комисията също така приканва ЕОЦКП да обмисли дали могат да се използват инструменти за сближаване на надзорните практики, които попадат в обхвата на неговата компетентност, или може да се наложи изменение на съществуващите РТС, за да се улесни използването на технологичните иновации от ЦДЦК.

4.7 Области, в които според заинтересованите страни към момента не са необходими по-нататъшни действия

Повечето заинтересовани страни се съгласиха, че данните, докладвани от интернализаторите на сетълмент[16], са ефективни, ефикасни, съгласувани, целесъобразни и осигуряват добавена стойност за ЕС, като по този начин се увеличава прозрачността на пазара. Освен това заинтересованите страни отбелязаха, че задължението е в сила за ограничен период от време и е твърде рано за неговото преразглеждане. Нарастващата дейност по интернализиран сетълмент обаче — тенденция, потвърдена и от ЕОЦКП[17] — дава основание за внимателно наблюдение, за да се предотврати възникването на нови рискове за финансовата стабилност.

Що се отнася до въвеждането на мерки за ограничаване на въздействието на несъстоятелността на ЦДЦК върху данъкоплатците, информация бе предоставена само от няколко заинтересовани страни. Като се има предвид получената ограничена информация, Комисията счита, че е целесъобразно това да бъде разгледано по-подробно на по-късен етап, след като публичните органи и секторът разполагат с

[15] Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно пилотна уредба на пазарните инфраструктури, основани на технологията на децентрализирания регистър, COM(2020) 594.

[16] Интернализаторите на сетълмент представляват институции, които изпълняват нареждания за прехвърляне от името на клиенти или за своя сметка по начин, различен от система за сетълмент на ценни книжа.

[17] Доклад на ЕОЦКП „CSDR Internalised Settlement“ [„Интернализиран сетълмент на ЦДЦК“], 5.11.2020 г.

повече опит в прилагането на Регламента за ЦДЦК и уредбата на преструктурирането и на възстановяването, приложима за други инфраструктури на финансовите пазари (а именно централните контрагенти (ЦК)[18]).

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Според получената от заинтересованите страни информация не са необходими фундаментални промени в повечето основни изисквания на Регламента за ЦДЦК, които са неразделна част от осигуряването на прозрачност и намаляването на системните рискове при сетълмента. Въпреки това е необходимо въпросите, посочени в настоящия доклад, да бъдат допълнително разгледани въз основа на получената информация.

Както беше обявено в плана за действие за СКП от 2020 г. и в работната програма на Комисията за 2021 г., Комисията ще обмисли предложение за законодателен преглед по REFIT на Регламента за ЦДЦК, което ще подложи на оценка на въздействието. Тази инициатива следва да подплати програмата на Комисията за по-добро законотворчество чрез премахване на ненужните разходи, които понастоящем се поемат от дружествата, като същевременно финансовият пазар на ЕС бъде направен по-интегриран, ефикасен и сигурен с цел улесняване на инвестициите.

[18] Регламент (ЕС) 2021/23 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно рамка за възстановяване и преструктуриране на централни контрагенти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1095/2010, (ЕС) № 648/2012, (ЕС) № 600/2014, (ЕС) № 806/2014 и (ЕС) 2015/2365 и на директиви 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2007/36/ЕО, 2014/59/ЕС и (ЕС) 2017/1132, ОВ L 22, 22.1.2021 г.